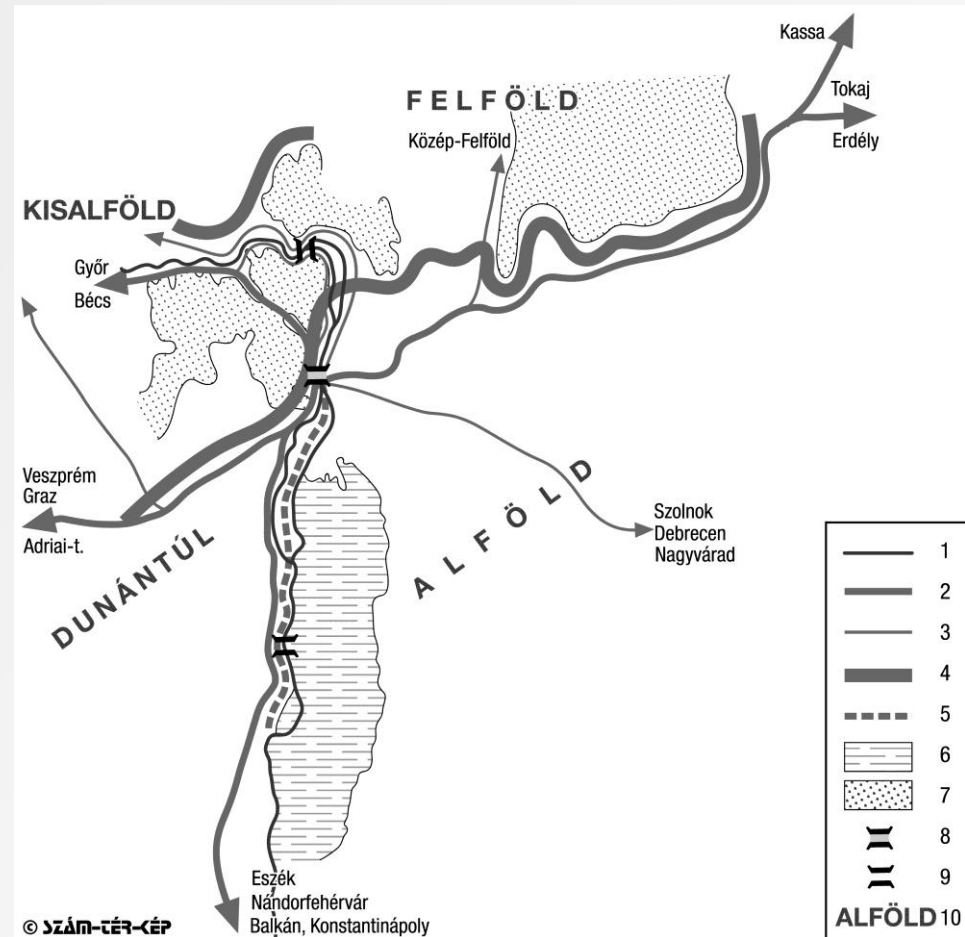

Budapest geopolitikai helyzete

Miért éppen itt?

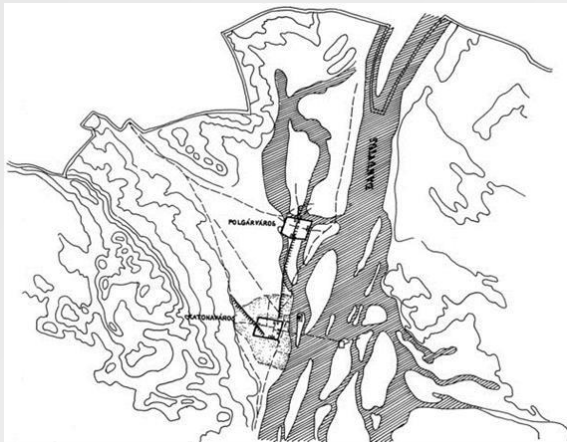
A Kárpát-medence **legenergikusabb pontja.**

- Medence-közepi fekvés, a centrális úthálózat központja
- A Duna vízi útja.
- Ideális dunai átkelőhely – a nemzetközi utakat is magához vonzza.
- Három nagytáj találkozási pontja – a tájak között folyó termékcsere ideális helyszíne.
- A dualizmuskori **fejlesztéspolitika tudatos erőfeszítései** – Bécs riválisa (vasútpolitika)

Pest-Buda fejlődésének kezdete

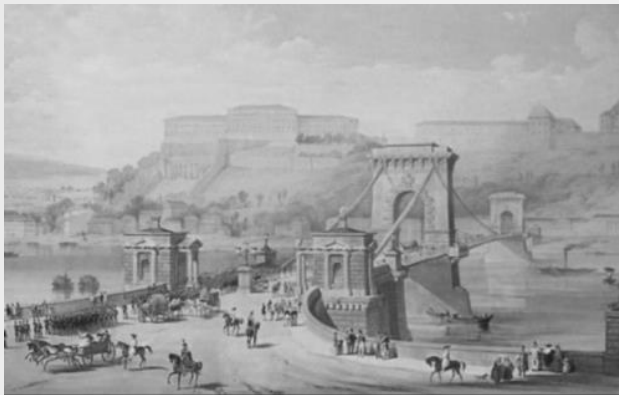
- A rómaiak idejében is lakott volt. (Aquincum)
A **víz jelenléte** fontos volt a letelepedés során.
- Budapest fejlődése a **török hódoltság** után kezdődött.
- Akkoriban az ország egyik legjobban lepusztult területe volt, a környék erősen elnéptelenedett.

- A Duna menti települések száma a XVIII. század második felére megkétszereződött, a lakosság pedig a háromszorosára növekedett.
- Nagy számú **idegen nyelvű lakosság**: szlovákok, németek, délszlávok

Budapest fejlődése

- Ekkor még az ország fővárosa Pozsony. Pest-Budára az **adminisztratív intézmények** csak lassan kerülnek át.
- A régió virágzása a forgalmi-kereskedelmi funkciókból fakadt. Elsősorban a nyerstermékek felhozatalából profitál.
- A század során egyre fontosabb a **gabonakereskedelem**: a **gőzhajózás** megindulása, majd a **vasútépítés** teszi a városokat a gabonakereskedelem kizárólagos központjává.
- Sor kerül a **Duna szabályozására**, és megépül az első híd

- A reformkorban válik Budapest az **ország szellemi centrumává** (irodalmi élet, MTA, Nemzeti Kaszinó, Múzeum, Színház)
- Ekkor épülnek ki a **külvárosok** (Terézváros, Józsefváros, Ferencváros)

Világváros születik

- A szabadságharc leverése után válik Buda-Pest az ország kizárólagos **kereskedelmi központjává** (Győr alulmarad a versenyben).
  - A gyáripár még alig-alig jelenik meg.
- Az 1872-73-as városegyesítés után **nagyszabású építkezések**.
- A dualizmus-korában az **ország gyáripari központja is**, 1910-ben a város keresőinek 44%-a ipari kereső és 25%-a a gyáripárban dolgozik.
  - A világ legnagyobb malomipari központja
  - Járműipárban, villamossági ipárban, gyógyszergyártásban világszínvonalú üzemek (a textilipár fejlődése elmarad).
- Budapest **már Trianon előtt messze kiemelkedik az országból**.
  - Az egyetlen nemzetközi szerepkörrel rendelkező város.
  - Virágzása nem a régió belüli központi szerepéből fakad, attól lényegében független.

Budapest Gazdasága régen

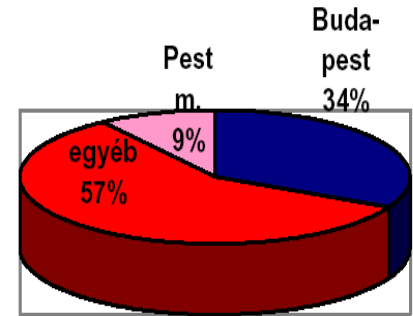
- A főváros gazdasági fejlődésében már a kezdetektől fontos szerepet játszott a Duna 1835-ben megépült az első gőzmalom
- 1892 a Csepel szigeten tölténygyár létesítése (a Csepel Művek elődje)
- A két világháború közötti időszakban a teljes magyar ipari termelés felét a főváros környéki ipari koncentráció adta.
- 1966-ban az ország teljes ipari termelésének 52%-át, munkáslétszámának 41%-át a főváros adta.

- A rendszerváltás után budapest ipara látványosan visszaszorult a szocialista iparüzemeket megszüntették
- Mára Budapest a tercier ág országos központja. Itt bonyolódik a nemzetközi pénzforgalom 90%-a, az ingatlanközvetítés, a reklámtevékenység, és a gazdasági tanácsadás 60%-a.

Budapest Gazdasága ma

- Az egy lakosra jutó GDP 2006-ban a fővárosban közel háromszorosa volt Magyarországnak Budapesten kívüli átlagának.
- A fővárosban tartják számon az összes cég 40%-át.
- A külföldi tőke vonzásában is kiugró helye van Budapestnek, a külföldi érdekeltségű vállalkozások 60%-a működik itt.

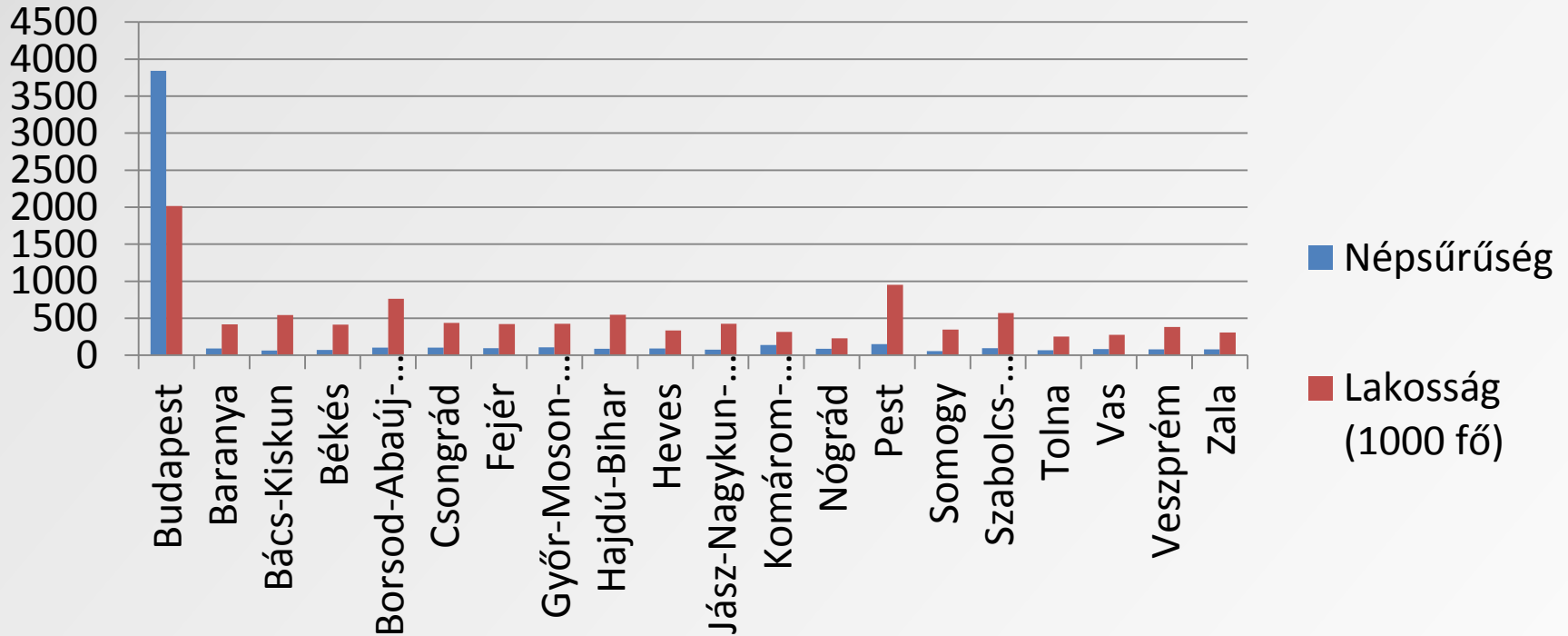

GDP eloszlása

- A foglalkoztatási arány a fővárosban jóval nagyobb (57%), a munkanélküliségi ráta pedig jóval kisebb (4,8%), mint országosan.
- A fővárosban a szolgáltatások részesedése a hozzáadottértékből megközelíti a 80%-ot.
- A szolgáltató szektorban foglalkoztatottak száma is a duplájára nőtt az elmúlt 10 évben.

Budapest helyzete Magyarországon

Egész országhoz viszonyított arányok:

Ipari foglalkoztatottság: 43%

Lakosság: 19% (~2 millió)

Budapest egyenrangú a megyékkel (amit az Alkotmány rögzít)

Budapest helye az európai városhálózatban

Viszonyítás Európa többi fővárosához

- Az EU 8. legnagyobb városa.
- Népsűrűsége átlagos: 3230fő/m²
- Előregedettség: 5. legrosszabb
- Munkanélküliség 6,5% kedvező
- Felsőfokú képzésben részt vevők: eléri a 100 ezret, középmezőny
- Turizmus:
6 millió vendégéjszaka/év
7. hely Európában

